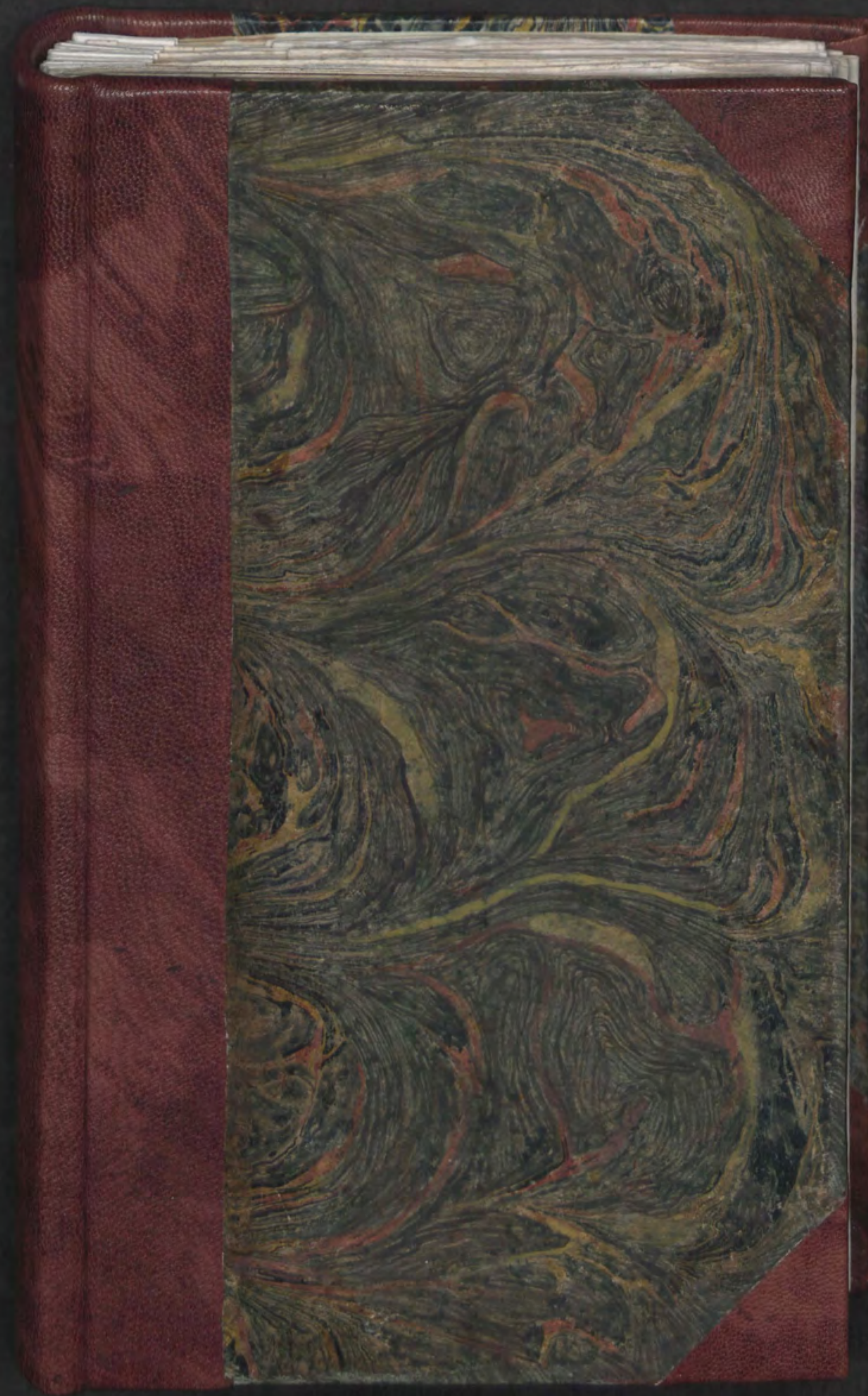


O
ARCHITEKTURY
SZTUCE I NAUCE.

WPISANO DO INWENTARZA
...
MUZEUM ...
w ...
dn. 26 września 1924 r.
No. 375

t.a. 11. 26

ARCHITEKTURA
CYWILNA

DLA

MŁODZI NARODOWEY

PRZEZ

WJX. WACŁAWA HRABIĘ SIERAKOWSKIEGO
KANONIKA i KOADJUTORA PROBOSZCZA
KATEDRALNEGO KRAKOWSKIEGO

W DWOCH CZĘŚCIACH

ZAWARTA

Pracą i Kosztem Autora



W KRAKOWIE 1796.
W Drukarni Szkoły Główney.

ARCHITEKTURA

CZĘŚĆ II

ZBIOR RZECZY

WSTĘP

Do Czytelnika.

ROZDZIAŁ I.

O Regułach Architektury w powszechności.

ROZDZIAŁ II.

O Regułach Architektury w szczególności.

ROZ-

ROZDZIAŁ III.

O Rzędzie I. Toskańskim.

ROZDZIAŁ IV.

O Rzędzie II. Doryckim.

ROZDZIAŁ V.

O Rzędzie III. Jonickim.

ROZDZIAŁ VI.

O Rzędzie IV. Koryntckim.

ROZ-

ROZDZIAŁ VII.

O Rzędzie V. Rzymskim.

ROZDZIAŁ VIII.

O Gustach w Architekturze.

ROZDZIAŁ IX.

O Wzorach tych gustów w Kraiu będących.

ROZDZIAŁ X.

Cel tey Sztuki i Nauki Architektury.

Wzór zaś *Rzymsko-Greckiey Architektury* w Kościele *S. Piotra* Po-Jezuickim od *Zygmunta III.* Króla Polskiego w Wieku *XVI. Roku 1560.* Oko proste naymniey ćwiczone rozezna Szlachetność iedney od drugiey Struktury.

Dosyć na wychwalenie Ozdoby tego Kościoła *S. Piotra* przytoczyć, co uczynił *August III.* Król Polski, będący w *Krakowie* na Koronacyi swoiey, a na *Architekturze* doskonale znaiący się. Ten gdy iedną razą wszedł do Kościoła tego i cały Obiciami Adamaszkowemi w czerwonym i żołtym kolorze wspaniale ustroiony zastał, obligował *XX. Jezuitów*, aby więcey Obiciami na przybycie Krolewskie tego Kościoła nie zdobiono; gdyż w nim będąc *Architektury* pro-

por-

porcya nad wszystkie Obicia szacowniey-sza, temi się (by też naybogatsze były) piękności wspaniałości i powadze tego Kościoła ubliża.

W *Rzymie* w Kościele *Panteon* niegdyś, a dziś *Rotunda* zwanym, iż iest zupełnie okrągłym i o iednym dla światła na samym wierzchu oknie, który iest ze wszystkich nayiaśnieyszym, iż światło bierze perpendykularnie z Obłoków, są w posadzce 5. płazów okrągłych porfirowych, z których w samym śrzodku iedna naywiększa iest *Dyametru* (ieźli się nie mylę,) niemniey iak 3. łokcie, zadziwiony tey wielkości tak szacownego i naynieużytszego do roboty kamienia wielkością, gdym badał początku onych z *tradycyi* tylko dowiedziałem się,

iż

Zabespiecza nas ten który tam był S. *Paweł* w trzecie Niebo wzięty; byleście tam wniść zasłużyli sobie, przez pędzenie życia niezmazanie, a tym samym zapisani byli w Xięgę Żywota Baranka.

Przy obowiązkach waszych stanów, pięknemi się zabawiaycie Sztukami i Naukami, pewnie przez te stopnie doydziecie samego Źrzodła i Stworcy piękności. Widząc albowiem, poiąwszy i poznawszy, Sztukę, potrzeby, wygody i piękność *Architektury*, zważay bezprzestannie, *Szlachetna Młodzi*, zważay usilnie tę Prawdę: iż gdy BOG nam w mieyscu wygnania tyle pozwala ozdob, czego nam w Oyczyznie Błogosławionych nie

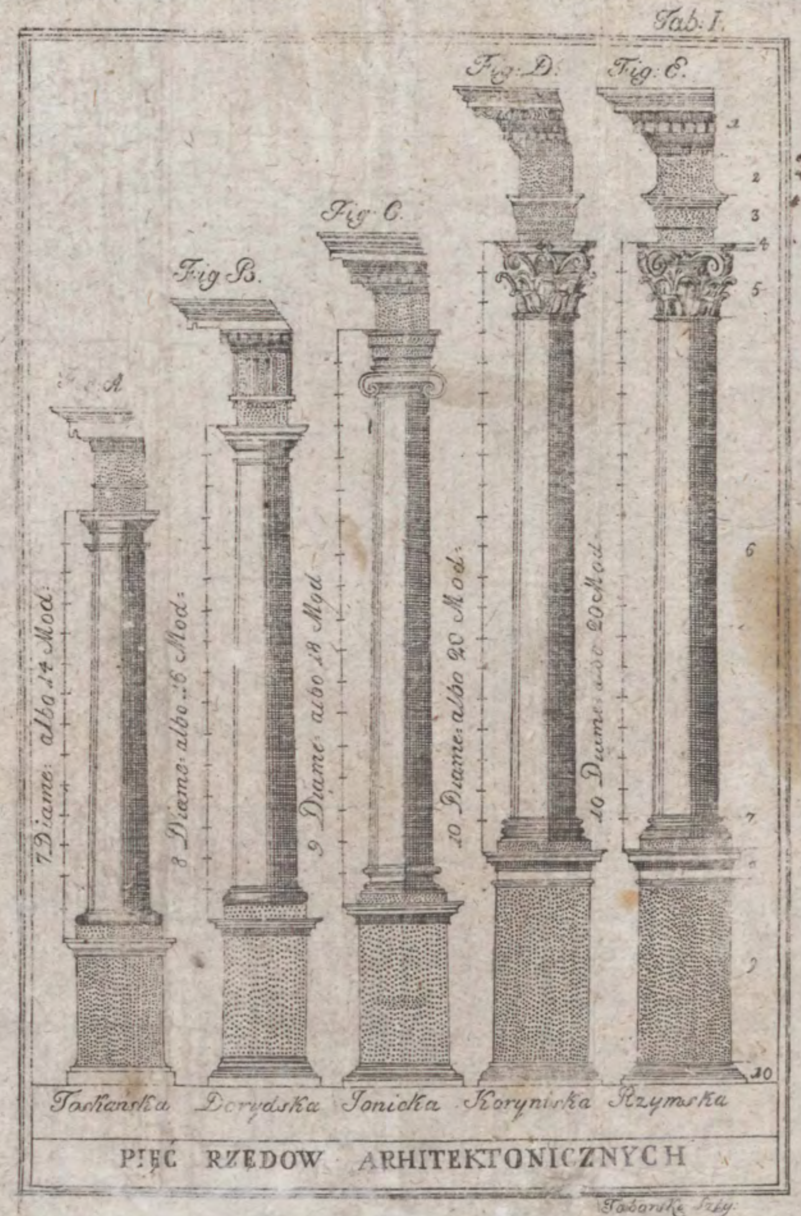
nie wyświadczy? iakich roskoszy uczęstnikami nie uczyni? dla tego: *Convertere, Convertere ad Dominum DEUM tuum*, Jeremiasz napomina, a ia odwiecznym aforyzmem kończę: *labora & ora.*

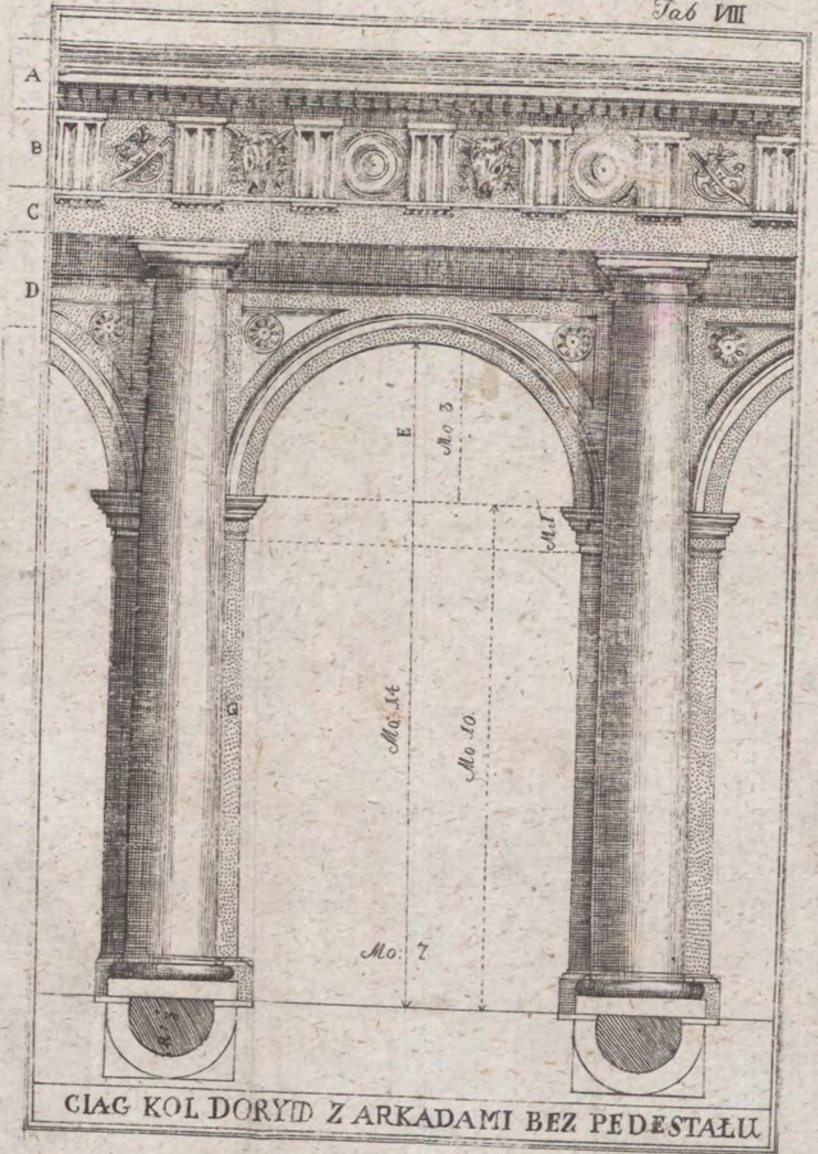
Ad

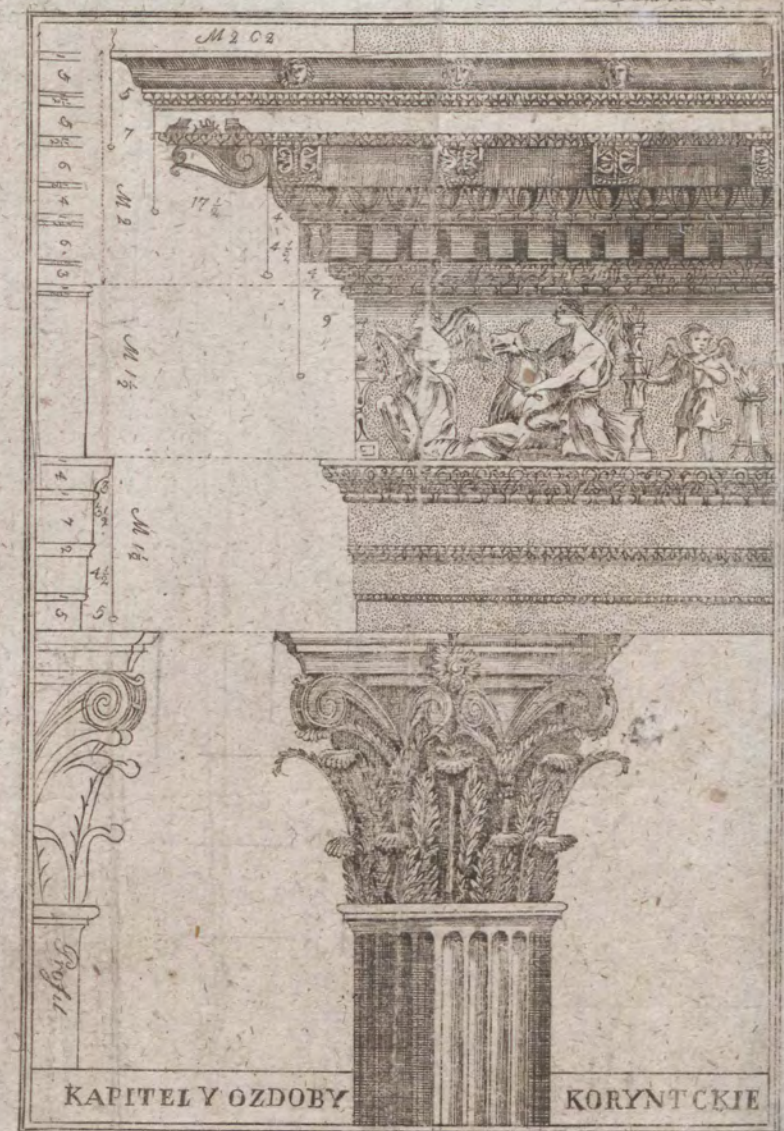
M. D. G.

Amen.

WYPISANO Z INWENTARZA
...
do 26 września ... 4
№ 375


Tab. I.
Fig. B.
Fig. C.
Fig. D.
Fig. E.
7 Diame: albo 14 Mod:
8 Diame: albo 16 Mod:
9 Diame: albo 18 Mod:
10 Diame: albo 20 Mod:
10 Diame: albo 20 Mod:
Toskańska
Dorydska
Jonicka
Korynńska
Rzymska
PIĘĆ RZĘDOW ARHITEKTONICZNYCH


Tab VIII
A
B
C
D
E
Mo 3
M 1
Mo 14
Mo 10
Mo 7
CIAG KOL DORYD Z ARKADAMI BEZ PEDESTAŁU



KAPITEL Y OZDOBY KORYNTCKIE

